

Caure-hi

El verb caure, com la majoria dels verbs molt elementals, té una gran multiplicitat d'usos i d'aplicacions, de significats paral·lels i de sentits figurats. Un cas especial d'aplicació del verb caure, que, ara ens importa de posar en relleu, és aquell en què comporta un complement d'objecte introduït per la preposició en —caure en alguna cosa—, complement que també es representa pel pronom hi —caure-hi—. Caure en alguna cosa, o caure-hi, significa, segons el Fabra, «encertar a comprendre-la, a recordar-la, a endevinar el fi dissimulat amb què és dita o feta». I ens importa de destacar aquest ús especial del verb caure perquè massa sovint, en aquests casos, es veu desplaçat per la forma «atinar», un barbarisme inadmissible, encara que molts no hi caiguin. No caic en qui pot ésser, Ara hi caic: era en Joan. No van caure en el sentit de les seves paraules, són exemples habituals d'aquest ús del verb caure o, dit d'una altra manera, d'aquest ús indegut del verb «atinar», que caldria eliminar rigorosament. Acudir-se encertar o pensar-hi són, també, altres solucions possibles per a aquesta eliminació.

«Atinar» deriva del «tino». No és pas gaire corrent l'ús d'aquest castellanisme, «tino», en lloc de seny o senderi. En canvi, s'incorre força sovint en l'ús de «atinat» en lloc de sensat, assenhyat, encertat o enraonat. Docs, no cal sinó triar la més adequada a cada cas d'aquestes solucions. Podem parlar, per exemple, d'una solució encertada, d'un judici sensat, d'unes paraules assenyades o d'una proposició molt enraonada. I de segur que hi ha encara més solucions i que ara nosaltres no hi caiem.

ALBERT JANE